

C. SITUAČNÍ ZPRÁVA STÁTNÍ POKLADNY

Státní pokladna (SP) zahrnuje veřejné peněžní prostředky, které jsou odděleně sledovány na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny územním rozpočtům, Evropské unii, Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, dále na účtu řízení likvidity státní pokladny, na účtech mimorozpočtových prostředků organizačních složek státu, na účtech státních právnických osob, státních fondů a dalších subjektů, pokud tak stanoví zákon.

Ke správě peněžních prostředků státní pokladny slouží, v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, tzv. **souhrnný účet běžného hospodaření státní pokladny**, na kterém je soustředěna většina výše uvedených veřejných prostředků včetně výnosů z prodeje státních dluhopisů. Zůstatek prostředků na souhrnném účtu je využíván při řízení likvidity státní pokladny prostřednictvím obchodování s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami s cílem minimalizace výdajů spojených s obsluhou státního dluhu.

Souhrnná pozice státní pokladny

Ukazatel	v mil. Kč			
	31.3.2007 (1)	31.3.2008 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	11 264	-13 347	-24 611	-118,5
2. Sdílené daně určené územním rozpočtům - saldo	12 857	13 066	209	101,6
3. Sdílené clo EU a SR - saldo	925	634	-291	68,5
4. Sdílené daně určené SFDI, SFŽP - saldo	657	383	-274	58,3
5. Prostředky na účtech SFA	29 634	29 415	-219	99,3
- toho: prostředky na umořovacím účtu	11 048	17 968	6 920	162,6
6. Rezervní fondy a FKSP OSS - zůstatek	59 077	81 102	22 025	137,3
A. Souhrnný účet státní pokladny (ř. 1 až 6)	114 414	111 253	-3 161	97,2
B. Financování státní pokladny (řízení likvidity)	-114 397	-111 234	3 163	97,2
C. Celková pozice souhrnného účtu SP (A+B)	17	19	2	111,8

Jak je patrné z tabulky, souhrnný účet státní pokladny je v posledních letech tvořen především prostředky rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) a prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. čtvrtletí 2008, stejně jako v roce 2007, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnného účtu SP se proti roku 2006 výrazně zvýšilo (o 6,9 mld. Kč), když na druhé straně došlo téměř ve stejné výši k poklesu zapojení prostředků na jiných účtech státních finančních aktiv – celkem o 7,1 mld. Kč.

Výrazně se zvýšilo zapojení **prostředků rezervních fondů** organizačních složek státu, které jsou součástí souhrnného účtu státní pokladny od října 2005 a jejichž zůstatek k 31.3.2008 dosáhl 81,1 mld. Kč (vč. zůstatku FKSP), což znamenalo meziroční nárůst o 22,0 mld. Kč.

Ke konci března 2008 byl na souhrnném účtu SP vykázán zůstatek ve výši 111,3 mld. Kč (podrobněji viz tabulku č. 6 v příloze). Tento byl součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 13,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 270,1 mld. Kč a výdaji ve výši 283,4 mld. Kč,

- **zůstatku sdílených daní určených do územních rozpočtů ve výši 13,1 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní ve výši 42,3 mld. Kč a skutečným převodem těchto daňových příjmů územním rozpočtům ve výši 29,2 mld. Kč (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů),

- **zůstatku sdílených daní (cla) Evropské unie (EU) a státního rozpočtu ve výši 0,6 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi celkovým vybraným clem ve výši 2,8 mld. Kč a jeho převody do rozpočtu EU (1,3 mld. Kč) a do státního rozpočtu (0,9 mld. Kč),

- **zůstatku sdílených daní určených státním fondům (SFDI a SFŽP) ve výši 0,4 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi jejich nárokem (4,5 mld. Kč) a převodem (4,1 mld. Kč),

- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 29,4 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 18,0 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 5,4 mld. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 1,7 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,6 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 1,2 mld. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 0,7 mld. Kč, na umořovacím účtu úvěrů EIB 0,4 mld. Kč, na účtu státních finančních rezerv 0,3 mld. Kč, na účtu výnosů a nákladů spojených s likvidací federálních orgánů 0,1 mld. Kč a dalších),

- **zůstatku na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu ve výši 81,1 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků převedených z úspor výdajů do rezervních fondů a jejich čerpání převodem do příjmů kapitol, resp. saldo tvorby a čerpání FKSP.

Zůstatek na souhrnném účtu státní pokladny umožnil dočasné reinvestování prostředků formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání **úrokových výnosů**, resp. **úsporu úrokových nákladů** v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí.

Řízení likvidity státní pokladny v lednu až březnu 2008, tj. vyrovnávání nesouladu mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu v průběhu roku, se proti loňskému 1. čtvrtletí zhoršilo, když průměrný denní stav nevyužitých prostředků na souhrnném účtu státní pokladny dosahoval 105 mil. Kč proti 17 mil. Kč v roce 2007. Průměrný denní stav souhrnného účtu SP byl v meziročním srovnání vyšší (129,9 mld. Kč proti 102,1 mld. Kč v roce 2007) a tím byl vyšší i průměrný denní objem reinvestovaných prostředků (129,8 mld. Kč proti 102,0 mld. Kč). Souviselo to především s výraznějším zapojením rezervních fondů organizačních složek státu (vč. FKSP) do souhrnného účtu SP (průměrný denní stav v 1. čtvrtletí 2008 představoval 86,2 mld. Kč) a vkladových účtů státních finančních aktiv (průměrný denní stav 37,4 mld. Kč); v opačném směru působilo saldo státního rozpočtu v průběhu čtvrtletí a nižší průměrné zůstatky účtů určených pro převod daní územním samosprávným celkům, státním fondům a Evropské unii. Průměrné denní saldo státního rozpočtu za 1. čtvrtletí roku 2008 bylo schodkové ve výši 0,7 mld. Kč, zatímco v 1. čtvrtletí 2007 bylo přebytkové (0,5 mld. Kč). Meziroční nárůst průměrného denního zůstatku na účtech státních finančních aktiv dosáhl výše 5,6 mld. Kč a byl ovlivněn především nárůstem zůstatku umořovacího účtu (o 6,9 mld. Kč; zde jde o rozdíl koncových stavů k 31.3.2008 a 2007, nikoli průměrných denních stavů):

v mil. Kč

Průměrné denní stav(y)*	Saldo běž. hospodaření SR	Zůstatky účtů pro převod daní USC, SF a EU	Vkladové účty SFA	Rezervní fondy a FKSP OSS	Souhrnný účet SP	Financování SP		Celková pozice SP
	1	2	3	4	5=1+2+3+4	ze SFA	dluhopisové	
						6	7	8=5+6+7
leden - březen 2008	-748	7 085	37 363	86 159	129 859		-129 754	105
2007	470	7 104	31 717	62 774	102 065		-102 048	17
rozdíl	-1 218	-19	5 646	23 385	27 794		-27 706	88

*) počítáno na pracovní dny

Průměrný denní zůstatek finančních prostředků na souhrnném účtu státní pokladny v lednu až březnu 2008 **představoval 129,9 mld. Kč** a proti 1. čtvrtletí 2007 se zvýšil o 27,8 mld. Kč. Tvořily jej průměrný denní schodek státního rozpočtu (748 mil. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech pro převod sdílených daní územních samosprávních celků, státních fondů a Evropské unie (7,1 mld. Kč), průměrný denní zůstatek na účtech státních finančních aktiv (37,4 mld. Kč) a průměrný denní zůstatek rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu (86,2 mld. Kč).

Z volných prostředků souhrnného účtu bylo **umístěno do krátkodobých operací** (reverzní repo operace nebo buy & sell operace) s pokladničními poukázkami ČNB nebo státními pokladničními poukázkami **v průměru denně 129,8 mld. Kč** (ve stejném období roku 2007 to bylo 102,0 mld. Kč). Průměrný denní **stav volných** (nevyužitých) **prostředků** na souhrnném účtu SP tak činil **105 mil. Kč**, což představovalo proti roku 2007 zvýšení o 88 mil. Kč.